

EURÓPSKY PARLAMENT

2004

2009

Dokument na schôdzu

KONEČNÉ ZNENIE
A6-0090/2007

28.3.2007

SPRÁVA

o bývaní a regionálnej politike
(2006/2108(INI))

Výbor pre regionálny rozvoj

Spravodajca: Alfonso Andria

OBSAH

	Strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	11
POSTUP.....	15

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o bývaní a regionálnej politike (2006/2108(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na predpisy upravujúce štrukturálne fondy v období 2007 – 2013,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 26. septembra 2006 o tematickej stratégii pre životné prostredie v mestách¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. októbra 2005 o urbanistickom rozmere v súvislosti s rozšírením²,
- so zreteľom na uznesenie Rady z 12. februára 2001 o architektonickej kvalite v mestskom a vidieckom prostredí³,
- so zreteľom na oznámenie Komisie na tému „Politika súdržnosti a mestá – Prínos miest a aglomerácií k rastu a zamestnanosti v rámci regiónov“ (KOM(2006)0385),
- so zreteľom na oznámenie Komisie o „Tematickej stratégii pre životné prostredie v mestách“ (KOM(2005)0718),
- so zreteľom na Zelenú knihu Komisie z 22. júna 2005 o energetickej účinnosti alebo Menej znamená viac“ (KOM(2005)0265),
- so zreteľom na Bristolskú dohodu zo 7. decembra 2005, ktorá medzi ôsmimi charakteristikami trvalo udržateľného mesta uvádza kvalitné, správne koncipované a vybudované mestské prostredie,
- so zreteľom na Európsku sociálnu chartu Rady Európy – revidovanú verziu (STE 163), podpísanú v Štrasburgu 3. mája 1996,
- so zreteľom na Európsku chartu o bývaní, prijatú pracovnou skupinou Urban-Logement Európskeho parlamentu 26. apríla 2006,
- so zreteľom na Vancouverskú deklaráciu o ľudských sídlach, ktorá bola uverejnená na konferencii OSN o dôstojnom bývaní (Bývanie I), ktorá sa konala 31. mája až 11. júna 1976 vo Vancouveri,
- so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov (345/2006) a stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru (407/2007) v súlade s uplatňovaním článku 117 a 118 rokovacieho poriadku,

---

¹ Prijaté texty, P6_TA(2006)0367.

² Ú. v. EÚ C 233 E, 28.9.2006, s. 127.

³ Ú. v. EÚ C 73, 6.3.2001, s. 6.

- so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre regionálny rozvoj (A6-0090/2007),
- A. keďže nedostatok dôstojného bývania za prístupné ceny priamo ovplyvňuje život občanov, obmedzuje ich možnosti sociálneho začlenenia a mobility v mestských, ako aj vidieckych oblastiach;
  - B. keďže mnohé mestá v Európskej únii majú veľké problémy v súvislosti s bývaním, ako napríklad veľmi veľkú alebo nedostatočnú ponuku, čo sa líši v závislosti od regiónu alebo štátu, bezdomovectvo, prudko stúpajúce náklady na nákup a údržbu budov, ktoré nevyhnutne potrebujú opravu; keďže zlá údržba často vedie k zničeniu existujúceho bytového dedičstva, čo môže zapríčiniť nové nerovnosti, pokiaľ ide o mestské projektovanie, ak neexistuje integrovaná stratégia rozvoja;
  - C. keďže otázku mestského bývania je potrebné chápať ako súčasť širšieho kontextu mestského plánovania a teda je spojená s problémami, ako je napríklad chudoba istých štvrtí, ničenie životného prostredia (znečistenie vzduchu a vody, hluk, odpad, preplnenie a tak ďalej), a s prevádzkovými problémami, pokiaľ ide o verejné služby, prístupnosť, bezpečnosť a tak ďalej;
  - D. keďže ťažkosti s prístupom k bývaniu sú príčinou spoločenskej segregácie a vytvárania get;
  - E. keďže demografický vývoj a masívny odchod obyvateľstva môžu v niektorých regiónoch viesť k prudkému nárastu dopytu po bývaní, k neobsadenosti bytov a zániku najmä kultúrnej infraštruktúry, takže sa to odrazí na kvalite života v dotknutých štvrtiach, pričom v nich ostávajú žiť najmä znevýhodnené skupiny obyvateľstva;
  - F. keďže kombinácia nízkych príjmov, vysokých nákladov na energiu a nevhodných vykurovacích a izolačných systémov spôsobujú energetickú chudobu a energetické vylúčenie;
  - G. keďže problematika bývania sa neobmedzuje iba na stavbu domov, ale zahŕňa aj spoločenskú infraštruktúru (kultúrne strediská, knižnice, štadióny, spoločenské strediská a tak ďalej), ktorá je dôležitým činiteľom sociálneho začlenenia a boja proti pocitu odcudzenia, ktorý je zvlášť rozšírený vo veľkých mestských aglomeráciách;
  - H. keďže sociálne vylúčenie je v rozpore s európskym sociálnym modelom;
  - I. keďže treba ochrániť život v mestských centrách a štvrtiach a charakter budov zaradených medzi historické pamiatky;
  - J. keďže rozrastanie miest spôsobuje množstvo sociálnych a hospodárskych problémov, ktoré sa dotýkajú dopravy (preťaženie v hromadnej doprave, závislosť od súkromných automobilov), ochrany životného prostredia (zvyšená spotreba energie, znečistenie) a prístupnosti služieb;

- K. so zreteľom na to, že regenerácia a prebudovanie opustených priemyselných lokalít a ochrana nedotknutých lokalít je veľmi dôležitá;
- L. keďže finančné nástroje na podporu kohéznej politiky prispievajú k obnove mestských priestorov, pretože napomáhajú prestavbu verejných priestorov, uplatňovanie bezpečnostných a preventívnych opatrení pred delikvenciou a rozvoj opatrení na podporu efektívneho využívania vody a energie, podporu sociálnej integrácie a tak ďalej;
- M. *(Netýka sa slovenskej verzie.)*
- N. keďže podľa nového nariadenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja je bývanie v nových členských štátoch v istých špecifických prípadoch spôsobilé na financovanie¹;
- O. so zreteľom na problémy súvisiace s vlastníctvom nehnuteľností, najmä tie, ktoré sú zapríčinené nevhodnými predpismi v niektorých členských štátoch, týkajúcimi sa tak nájomného, ako aj vlastníckych prevodov;
- P. so zreteľom na siedmy rámcový program Európskeho spoločenstva pre výskum²;
- Q. so zreteľom na finančné iniciatívy Jeremie³ (Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises/Spoločné európske zdroje pre mikropodniky až stredné podniky) a Jessica⁴ (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas/Spoločná európska podpora pre trvalo udržateľné investície v mestských oblastiach), ktoré sa zaviedli v spolupráci s Európskym investičným fondom (EIF) a Európskou investičnou bankou (EIB);
- R. keďže sektor bývania je dôležitým zdrojom zamestnanosti v oblasti výstavby, ako aj v oblastiach renovovania, prestavby a miestnych finančných služieb;
- S. keďže Rada pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravie a spotrebiteľské veci v rámci stratégie EÚ pre sociálne začlenenie a ochranu vyzdvihla otázku bezdomovcov a vylúčenia spojeného s bývaním ako prioritnú otázku;
- T. keďže investície do sociálneho bývania hrajú, a aj naďalej budú hrať podstatnú rolu pri sprístupňovaní bývania pre množstvo ľudí, pre ktorých by inak trh s bývaním nebol prístupný;
1. domnieva sa, že právo na primerané bývanie za rozumnú cenu je dôležitým základným právom, ktoré je uznané vo viacerých medzinárodných chartách a ústavách členských štátov;
  2. domnieva sa, že obnova príbytkov na sociálne účely a na energeticky efektívne obydlia nie je iba otázkou miest a že veľkému množstvu ťažkostí, s ktorými sa stretávajú vidiecke

---

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 z 5. júla 2006 o Európskom fonde regionálneho rozvoja: článok 7 ods. 2 a odôvodnenia 5 a 6.

² Siedmy rámcový program Európskeho spoločenstva v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností (2007 až 2013).

³ Spoločné európske zdroje pre mikropodniky až stredné podniky.

⁴ Spoločná európska podpora udržateľných investícií v mestských oblastiach.

- oblasti, najmä v nových krajinách, ktorých sa týka sociálna súdržnosť, treba venovať všetku potrebnú pozornosť;
3. žiada, aby sa na európskej úrovni uznala séria ukazovateľov kvality, ktoré by definovali pojem „primeraného bývania“;
  4. zdôrazňuje, že pre EÚ je veľmi dôležité prijať Európsku chartu bývania, pričom treba vychádzať z práce skupiny Európskeho parlamentu Urban-Logement a z charty schválenej zastúpenými politickými skupinami;
  5. v kontexte lisabonskej stratégie trvá na potrebe posilnenia práva na pomoc v oblasti bývania, ako aj ďalších sociálnych práv, aby sa tým umožnila skutočná mobilita pracovníkov;
  6. dúfa, že orgány, ktoré nesú zodpovednosť na vnútroštátnej a miestnej úrovni, prijímú opatrenia, ktoré pomôžu mladým ľuďom nájsť ich prvé bývanie;
  7. *(Netýka sa slovenskej verzie)*
  8. zdôrazňuje dôležitosť bezpečnostných otázok:
    - v súvislosti s kriminalitou, najmä v znevýhodnených štvrtiach,
    - v súvislosti s budovami (stavebné a užívacie normy),
    - v súvislosti s infraštruktúrami elektriny a plynu, vody, kanalizácie a kúrenia (bezpečnosť jestvujúcich systémov a renovačných technológií a výmena zastaranej kanalizácie);
  9. takisto sa domnieva, že je dôležité ucelene sa zaoberať rôznymi rozmermi trvalo udržateľného rozvoja (solidarita, životné prostredie a energia), prístupnosti, zdravotníctva, užívateľskej bezpečnosti a kvality) a zabezpečiť, aby bola náročnosť skvalitňovania bývania zlučiteľná s prostriedkami domácností;
  10. zdôrazňuje význam kultúrnych stredísk, dialógu medzi kultúrami, ako aj spoločných projektov viacerých štvrtí pri podpore integrácie rôznych spoločenských prítomných v mestách, na predmestiach a v blízkych vidieckych zónach;
  11. zdôrazňuje potrebu zohľadniť osobitné problémy s bývaním v dedinskom prostredí s cieľom uprednostňovať vyváženú politiku priestorového projektovania, ktorá by čelila odlúčeniu a vyľudneniu vidieckych oblastí, predovšetkým vzhľadom na mnohé nevýhody v týchto oblastiach, ako je napríklad nízka úroveň zárobkov, roztrúsené a zanedbané príbytky a nedostatok ubytovania na prenájom, sociálneho ubytovania alebo iného ubytovania;
  12. poukazuje aj na špecifickosť otázok súvisiacich s bývaním v malých mestách; domnieva sa, že malé mestá priťahujú obyvateľstvo z vidieka nie iba pre pracovné príležitosti, ktoré ponúkajú, ale aj preto, lebo umožňujú dosiahnuť vyššiu vzdelanostnú a kvalifikačnú úroveň a lepšie uspokojujú potreby v oblasti zdravotníctva a kultúry; zdôrazňuje, že treba podporiť rozvoj tejto roly malých miest, lebo je úzko spätá s reštrukturalizáciou

vidieckych oblastí, najmä pokiaľ ide o zdravotnícke služby, stredoškolské vzdelávanie, rozvoj MSP, cestovný ruch, kúpeľníctvo a tak ďalej;

13. domnieva sa, že v rámci vidieckeho prostredia je nevyhnutné navrhnúť opatrenia na podporu získavania, rehabilitovania alebo obnovy starých budov, podporiť verejné a súkromné úrady, ktoré poskytujú poradenstvo a individualizované usmernenia pre súkromné osoby a profesionálov pri zabývaní sa, a zlepšiť ponuku verejného a súkromného, nového a renovovaného sociálneho bývania;
14. povzbudzuje Komisiu k tomu, aby vykonala analýzu nákladov na bývanie a dopytu po bývaní a trhu s nehnuteľnosťami vo všeobecnosti, a členské štáty k tomu, aby zlepšili zbieranie údajov v súvislosti s nákladmi na bývanie, dopytom po bývaní a trhom s nehnuteľnosťami vo všeobecnosti, a to so zohľadnením rôznorodosti obývania bytov a domov, zmien v tradičných rodinných štruktúrach a osobitnej situácie mladých ľudí a starúceho obyvateľstva a obyvateľstva na sklonku života; okrem toho žiada členské štáty, aby pri plánovaní a reštrukturalizácii projektov a bývania a pri zbieraní údajov zohľadnili prístup k technickej, sociálnej, kultúrnej a dopravnej infraštruktúre a mieru ich využitia;
15. zdôrazňuje, že problémy súvisiace s bývaním sa so zreteľom na princíp subsidiarity majú riešiť ako vnútroštátna otázka predovšetkým na miestnej úrovni a že v tomto smere treba pomáhať miestnym samosprávam;
16. zastáva názor, že vzhľadom na zložitosť otázok ovplyvňujúcich bývanie by sa mal prijať integrovaný prístup vychádzajúci zo zásady subsidiarity a zásady blízkosti s cieľom zabezpečiť simultánne uvedenie rôznych faktorov, ktoré by podporovali prístup k bývaniu, zlepšovali kvalitu výstavby, kvalitu života všetkých generácií a podporovali prítťažnosť mestského aj vidieckeho prostredia;
17. zdôrazňuje, že keďže väčšina sociálnych bytov sa nenachádza v prostredí, ktoré by bolo priaznivé pre zdravie, a keďže ich kvalita tiež neumožňuje zaručiť zdravé životné podmienky, treba nielen podporovať bývanie prostredníctvom rozvojových opatrení financovaných z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, ale aj zlepšiť zdravie a životné prostredie obyvateľov sociálnych obydlií a tým aj kvalitu ich života;
18. takisto sa domnieva, že integrovaný prístup bude mať väčšiu šancu na úspech vtedy, ak ho budú uskutočňovať miestne a regionálne orgány, ktoré dokážu zabezpečiť celkový pohľad, optimálnu koordináciu politik a opatrení uplatňovaných v dotknutej aglomerácii a dlhodobú víziu rozvoja príslušnej aglomerácie; preto na základe článku 11 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde, vyzýva členské štáty, aby zapojili mestá do plánovania a spravovania štrukturálnych fondov, určených na spolufinancovanie mestských činností, ktoré je možné podporiť v rámci operačných programov, a aby im zverili ich realizáciu;
19. vyzýva členské štáty a/alebo ich miestne orgány, aby dbali na to, aby miestne samosprávy pri vypracovávaní programov na podporu bývania, ktoré sú podporované zo zdrojov Spoločenstva, na základe odporúčania fínskeho predsedníctva nazvaného "Zdravie vo všetkých politikách" (Health in all policies) pristúpili k hodnoteniu vplyvu na zdravie,

ktoré umožní vytvorenie zdravého životného prostredia pre sociálne znevýhodnené osoby;

20. zdôrazňuje potrebu dialógu a konzultácie medzi rôznymi skupinami miestnych, regionálnych a vládnych orgánov s cieľom zabezpečiť dôslednosť a sociálnu zodpovednosť verejnej činnosti a spolieha na koordináciu, ktorá je horizontálna (týkajúca sa všetkých politík spoločenstva v súvislosti s bývaním), vertikálna (medzi tými, ktorí sa zaoberajú bývaním na rôznych úrovniach, európskej, vnútroštátnej, regionálnej a miestnej), a zmiešaná (medzi verejnými orgánmi, skupinami sociálneho a hospodárskeho záujmu a občianskou spoločnosťou); okrem toho žiada o silnú účasť miestnych obyvateľov a ich organizácií s cieľom dosiahnuť spoločné rozhodnutia o znovuoživení, renovácii, riadení a ochrane mestského prostredia;
21. vyzýva k vyššej miere koordinovania finančných a politických tokov s dosahom na bývanie, najmä tak, že sa bude dbať na komplementárnosť medzi opatreniami podporovanými Európskym fondom regionálneho rozvoja, finančnými nástrojmi JESSICA a JEREMIE, ako aj siedmym rámcovým programom pre výskum a rozvoj a ostatnými iniciatívami Spoločenstva, vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi opatreniami v oblasti bývania a mestskej obnovy, a že sa osobitne zabezpečí modernizácia a renovácia obytných budov v historických štvrtiach miest;
22. dúfa, že v kontexte revízie nariadení upravujúcich kohéznú politiku plánovaných na rok 2009 sa znovu otvorí diskusia o rozšírení prístupu k finančným prostriedkom Spoločenstva na renováciu sociálnych bytov vo všetkých členských štátoch s cieľom šetriť energiu a chrániť životné prostredie, čo je v súčasnosti zabezpečené iba pre niektoré krajiny, vzhľadom na to, že v celej Európe existuje vážna potreba bytov; žiada Komisiu a EIB, aby realizovali iniciatívu Jessica s rovnakými podmienkami vo všetkých krajinách vrátane ubytovania v rámci prístupu integrovaného rozvoja;
23. vyzýva dotknuté členské štáty, aby v plnej miere využívali prostriedky poskytované Európskym fondom regionálneho rozvoja v oblasti bývania;
24. žiada Komisiu, aby pri kontrole vstupov štrukturálnych fondov zabezpečila, aby sa v rámci financovania výstavby bytov z európskych štrukturálnych fondov v plnej miere dodržiavalo odôvodnenie č. 6 nariadenia (ES) č. 1080/2006 a aby subvencovaná výstavba bývania so sociálnym nájomným a s kontrolou nájomného, ktoré je v súlade s princípom verejnej pomoci umožnila poskytnúť primerané bývanie sociálne znevýhodneným skupinám;
25. potvrdzuje svoju podporu posilňovania partnerstva medzi verejnými orgánmi, skupinami so sociálnymi a hospodárskymi záujmami a občianskou spoločnosťou a zdôrazňuje potenciálnu dôležitosť verejno-súkromných partnerstiev, najmä pri modernizácii prefabrikovaných budov a pri regenerácii pozemkov, ktoré boli v minulosti využívané na priemyselné účely;
26. podporuje kampaň Komisie na podporu trvalo využiteľnej energie, ktorej cieľom je informovať európskych občanov o potrebe znižovania domácej spotreby; takisto vyzýva Komisiu, aby v rámci akčného plánu energetickej účinnosti podporila širokú informačnú kampaň;

27. žiada Komisiu, aby v rámci sektora bývania uľahčila šírenie nových technológií a efektívnejších stavebných výrobkov, ktoré umožnia spotrebovať menšie množstvo energie;
28. vyzýva Komisiu, aby praktickými krokmi nadviazala na pilotný projekt pre sektor sociálneho bývania v rámci programu SAVE¹, aby sa povzbudili a rozšírili príkladné vybrané projekty v oblasti energetickej účinnosti;
29. zdôrazňuje dôležitosť výmeny osvedčených postupov v oblasti politiky bývania a vyzýva Komisiu, aby rozvinula tematické siete pre bývanie, podobné sieťam zavedeným v rámci programu URBACT; v tomto kontexte so záujmom víta iniciatívu Komisie nazvanú „Regióny pre ekonomickú zmenu“ (KOM(2006)0675) a očakáva predloženie spôsobov zavádzania tejto iniciatívy;
30. vyzýva Komisiu, aby vytvorila internetovú stránku vo všetkých úradných jazykoch Únie, ktorá bude fórom spolupráce a výmeny informácií a osvedčených postupov na spôsob Európskej siete vedomostí o urbanistických politikách (EUKN – European Urban Knowledge Network);
31. žiada Komisiu, aby vypracovala štúdiu, ktorá zhrnie rozdelenie kompetencií a zodpovedností medzi vnútroštátnou, regionálnou a miestnou úrovňou, ako aj právny rámec súvisiaci s bývaním vo všetkých členských štátoch; domnieva sa, že takáto štúdia umožní prijímať uvedomelé rozhodnutia, ako aj určiť možné oblasti konania EÚ v súvislosti s bývaním, aby sa zabezpečila skutočná pridaná hodnota opatrení na úrovni Spoločenstva vzhľadom na vnútroštátne, regionálne a miestne opatrenia;
32. silno podporuje myšlienku zjednodušenia byrokracie na všetkých úrovniach, aby sa územné plánovanie a spravovanie územia stalo efektívnejším;
33. zdôrazňuje dôležitosť vzdelávania subjektov od základov vrátane špecifickej prípravy v oblastiach mestského plánovania, výstavby, obnovy, riadenia a ochrany jestvujúcich budov a víta financovanie školení v rámci Európskeho sociálneho fondu (ESF);
34. zdôrazňuje, že je dôležité, aby orgány priestorového riadenia zohľadňovali prístupnosť bytov, verejných služieb a mestskej dopravy pre postihnutých ľudí a aby pri formovaní politik priestorového plánovania, plánovaní toho, aké kroky uskutočniť, a pri realizácii týchto krokov projektovali športové a rekreačné areály pre deti a mladých ľudí;
35. povzbudzuje skupinu EIB a Komisiu, aby v rámci programu JEREMIE a v súlade s iniciatívou Jessica zaviedli stratégiu na podnietenie rozvoja sektora stavebníctva, a to najmä v nových členských štátoch, čo by spolu s mobilizovaním miestnych a regionálnych zdrojov v súvislosti s mestskými projektmi predstavovalo štrukturálnu pomoc rozvoju bývania;
36. vyzýva vnútroštátne, regionálne a miestne orgány, aby určili rozmanitosť situácií, v akých sa nachádzajú mestá a územia v členských štátoch a aby vypracovali a revidovali svoju politiku bývania v súlade s princípom dlhodobej udržateľnosti;

---

¹ SAVE – viacročný program zameraný na podporu energetickej účinnosti.

37. žiada vnútroštátne, regionálne a miestne orgány, aby sa bezodkladne pustili do plnenia jedného z hlavných cieľov politiky bývania, ktorým je vyriešenie problému bezdomovcov;
38. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade a Komisii, vládam členských štátov, Výboru regiónov a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Aj keď Zmluva o ES neposkytuje Európskej únii špecifické právomoci v oblasti bývania, veľký počet politik Spoločenstva (najmä v oblasti životného prostredia, energie, dopravy, sociálnej politiky, alebo opatrení na zabezpečenie spoločného trhu) má priamy alebo nepriamy vplyv na podmienky bývania v rôznych členských štátoch Európskej únie.

Zároveň treba poznamenať, že podľa nariadenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja (EFRR) je v niektorých prípadoch (článok 7 bod 2 + odôvodnenie 5, 6 a 9) bývanie v nových členských štátoch spôsobilé na financovanie, čím sa na EÚ prenáša časť zodpovednosti v danej oblasti.

Bývanie by sa malo chápať zo širšej perspektívy príťažlivosti miest v kontexte posilňovania ich rastového potenciálu a potenciálu vytvárania pracovných miest, čiže v kontexte prispievania k realizácii Lisabonskej agendy. Príspevok miest k rastu a zamestnanosti je takisto zhodnotený v rámci strategických usmernení Spoločenstva o súdržnosti.

Európsky parlament sa v rámci tejto témy vo viacerých vyhláseniach¹ vyjadril v prospech konkrétnych opatrení stimulujúcich rozvoj mestského prostredia a väčšej zodpovednosti prijímateľov rozhodnutí na miestnej úrovni, ktorí sú zodpovední za vypracovanie plánov hospodárenia a mestskej dopravy na zlepšenie každodenného života vo svojich mestách.

Okrem toho Európska charta o bývaní prijatá 26. apríla 2006 pracovnou skupinou Európskeho parlamentu URBAN-Logement definuje bývanie ako základnú časť života, ako základné sociálne právo na základe európskeho sociálneho modelu a ako prvok ľudskej dôstojnosti.

V tomto kontexte je dôležité určiť faktory, ktoré majú vplyv na bývanie, s cieľom realizovať „sociálne zodpovednú“ politiku a sprístupniť bývanie pre všetkých. Je potrebné nájsť riešenie problémov priestorovej segregácie a vytvárania get, ako aj o odpoveď na sociálno-ekonomické výzvy spojené so starnutím obyvateľstva a zároveň o zaradiť bývanie do širšej perspektívy trvalo udržateľného rozvoja miest.

Cieľom tejto správy je sústrediť úvahy o bývaní okolo troch kľúčových osí:

- 1) sociálny rozmer,
- 2) environmentálny a energetický rozmer,
- 3) koordinačný rozmer.

1. Sociálny rozmer

Nedostatok vhodných ponúk na bývanie za prijateľnú cenu, napriek tomu, že Európska charta o bývaní považuje bývanie za základné právo, priamo vplýva na život obyvateľov a obmedzuje ich možnosti na sociálne začlenenie sa, ako aj ich výber v oblasti štúdia, vzdelávania sa a profesionálneho rozvoja.

Toto má potom vplyv na konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rozvoj vo všeobecnosti. Ceny bývania sa v poslednom desaťročí takmer vo všetkých štátoch EÚ neprestajne zvyšujú. Toto zvyšovanie viedlo k zníženiu schopnosti domácností spotrebovať

---

¹ Uznesenie Európskeho parlamentu o tematickej stratégii pre životné prostredie v mestách (2006/2061(INI)) a Uznesenie Európskeho parlamentu o urbanistickom rozmere v súvislosti s rozšírením (2004/2258(INI)).

iné druhy tovarov, čo z dlhodobého hľadiska predstavuje prekážku pre trvalo udržateľný rast.

Problémy dostupnosti bývania a jeho kvality vytvárajú problémy sociálnej segregácie: najmenej majetní zostávajú v problémových oblastiach, zatiaľ čo bohatí odchádzajú do iných štvrtí. Tieto problémy tiež prispievajú k problému bezdomovcov a k problémom so sociálnym začlenením migrantov, ktorí pochádzajú z iných regiónov Európskej únie a z tretích krajín, ako aj problém predmestí, ktorý sa prejavuje postupným nárastom násilností v mestách viacerých členských štátov.

V tomto kontexte môže kultúra predstavovať cenný nástroj na podporu integrácie rôznych komunít, ktoré tvoria mestá a ich predmestia. Vytváranie kultúrnych centier alebo realizácia projektov na spoluprácu rôznych mestských častí pomôže zaviesť medzikultúrny dialóg predovšetkým v mestách so silnou koncentráciou prisťahovalcov, kde sú problémy s integráciou najvýraznejšie. Je teda dôležité, aby sa kultúrne aktivity boli začlenili do integrovaného prístupu mestského plánovania a obnovy.

Sociálne vylúčenie odporuje európskemu sociálnemu modelu, ktorý má poskytovať perspektívu do budúcnosti pre všetkých obyvateľov. Z tohto dôvodu je nevyhnutné zabezpečiť väčšiu sociálnu súdržnosť a zvlášť podporovať začleňovanie mladých a starších osôb. Toto je potrebné zohľadniť v rámci prehodnocovania vzťahov medzi historickým centrom a okrajovými oblasťami, medzi bohatými a znevýhodnenými mestskými časťami a medzi mestskými oblasťami a ostatným územím.

Takisto je potrebné poznamenať, že samotný sektor bývania predstavuje dôležitý zdroj pracovných miest, či už v oblasti výstavby, alebo renovácie, zariaďovania, občianskych a finančných služieb.

2. Environmentálny a energetický rozmer

Stratégia rozvoja mestského bývania je súčasťou širšieho kontextu všeobecnej stratégie mestského rozvoja. Problémy bývania sa neobmedzujú na otázky výstavby a územného plánovania ako takých, ale sú tiež vysoko ovplyvňované zlým mestským plánovaním, ktoré spôsobuje, že niektoré mestské časti s poškodeným životným prostredím (znečistenie ovzdušia a vody, hluk, odpad, preplnenie atď.) a nefungujúcimi verejnými službami, nedostatočným prístupom a bezpečnosťou, sa stávajú čím ďalej, tým menej atraktívnymi a ponárajú sa do chudoby.

Nárast chudoby spôsobujú aj energetické problémy. Stúpajúce ceny energií vedú na jednej strane k racionalizácii jej využívania (zavádzanie opatrení a technológií v prospech obmedzovania spotreby energie a zavádzania trvalo udržateľnej energie, vývoja nových zdrojov energie atď.), ale na druhej strane kombinácia nízkych príjmov, vysokých cien za energiu a nevhodných vykurovacích a izolačných systémov vedie k fenoménu „energetickej chudoby“¹ a energetickému vylúčeniu. Je dôležité uvedomiť si, že najväčší potenciál energetických úspor je práve v sektore bývania, kde sa odhaduje na 27 % spotrebovanej energie, ako to zdôraznila Európska komisia vo svojom akčnom pláne o energetike.

Aj rozrastanie miest má vplyv na situáciu v nich. Opúšťanie mestských centier a sťahovanie sa na predmestia vytvára mnoho organizačných problémov spojených s dopravou (preťaženie

---

¹ O „energetickej chudobe“ hovoríme vtedy, ak je viac ako 10 % príjmu určených na zaplatenie faktúr za energiu.

prostriedkov hromadnej dopravy, závislosť na súkromných automobiloch), ochranou životného prostredia (zvýšená spotreba energie, znečistenie vytvárané osobnými automobilmí) a prístupom k službám, čo má vplyv na sociálnu a hospodársku situáciu mesta a jeho obyvateľov.

Atraktivita bývania je podmienená existenciou efektívnych, málo nákladných a funkčných prostriedkov dopravy, ktoré umožnia prepojenie bydlísk s pracoviskami. Je teda nevyhnutné ponúknuť všetkým obyvateľom dopravné prostriedky, ktoré nahradia súkromné autá.

Dobry prístup bývania k službám (predovšetkým v sociálnej, zdravotnej, vzdelávacej oblasti a v oblasti verejnej správy) je základom. V tomto ohľade je vhodné zvlášť sa zamerať na znevýhodnené mestské časti, ktoré sú často nedostatočne vybavené dostupnými službami a slabo prepojené na vzdialenejšie služby.

Aj mestská bezpečnosť hrá dôležitú úlohu pri atraktivnosti európskych miest. Na tento účel je dôležité vypracovať politiky na boj proti kriminalite, najmä v znevýhodnených mestských častiach. Napríklad obnova verejných priestranstiev môže zabrániť kriminalite a zaistiť lepšiu bezpečnosť. Na realizáciu takýchto politík je potrebné disponovať kvalitnými informáciami a štatistikami, ktoré umožnia lepšie zacieliť dané politiky.

Tiež je dôležité zdôrazniť dôležitosť bezpečnosti infraštruktúr distribúcie elektriny a plynu, ale aj vody a kanalizácie a to tak v oblasti prístupu, ako aj bezpečnosti existujúcich systémov a použitých technológií na obnovu. Toto platí zvlášť v nových členských štátoch strednej a východnej Európy, kde si výstavba vo väčšine prípadov vyžaduje uvedenie do stavu, ktorý zodpovedá platným normám týkajúcim sa bezpečnosti.

3. Koordinačný rozmer

V tomto kontexte, kde sa vzájomne križujú a do seba prenikajú rôzne problémy, je nevyhnutné zvoliť integrovaný prístup – hlboko prepojený s princípmi subsidiarity a blízkosti k občanom –, ktorý zabezpečí simultánne zavádzanie rôznych určujúcich prvkov na zabezpečenie kvality života a príťažlivosti mestských priestorov prostredníctvom spoločnej metodológie podporujúcej účasť všetkých a ktorá je v súlade s Lisabonskou a Göteborgskou agendou.

Takýto prístup môžu lepšie zrealizovať miestne orgány, ktoré sú schopné zabezpečiť ucelený prehľad, optimálnu koordináciu politík a iniciatív realizovaných v aglomerácii a dlhodobú víziu rozvoja mesta.

Na podporu tohto prístupu je potrebné realizovať horizontálnu koordináciu (medzi všetkými politikami Spoločenstva, ktoré sa týkajú bývania), vertikálnu koordináciu (medzi subjektmi, ktoré sú na rôznej úrovni – európskej, vnútroštátnej, miestnej – zamerané na bývanie) a zmiešanú koordináciu (medzi verejnými orgánmi, sociálno-ekonomickými subjektmi a občianskou spoločnosťou).

Mestá, regióny a členské štáty musia okrem iného disponovať mechanizmom na zdieľanie skúseností a „osvedčených postupov“ v oblasti politiky bývania, na základe skúseností získaných vďaka programu URBACT, ktorý dnes zahŕňa 17 tematických okruhov a viacero pracovných skupín.

Je potrebné zhodnocovať a šíriť osvedčené postupy realizované vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi, konkrétne s cieľom rozvíjať vyššie uvedenú stratégiu, so zohľadnením

rôznych referenčných kontextov. Tento mechanizmus umožní zaviesť sústavný vzdelávací cyklus a predstavuje jeden zo základných zdrojov pridanej hodnoty na európskej úrovni.

Vzhľadom na zložitosť oblasti a potrebu plánovania a realizovania integrovaného prístupu na miestnej úrovni však pridaná hodnota príspevku Spoločenstva vo vzťahu k vnútroštátnym, regionálnym a miestnym kompetenciám nespočíva vo vykonávaní legislatívnej činnosti, ktorá nemôže odpovedať na rôznorodé potreby a situácie v mestách, ale v zavedení systému podporovania výmeny a prenosu osvedčených postupov medzi členskými štátmi.

POSTUP

Názov	Bývanie a regionálna politika
Číslo postupu	2006/2108(INI)
Gestorský výbor dátum oznámenia na schôdzi	REGI 18.5.2006
Výbor požiadaný o stanovisko dátum oznámenia na schôdzi	EMPL 16.11.2006
Bez predloženia stanoviska dátum rozhodnutia	EMPL 23.1.2007
Rozšírená spolupráca dátum oznámenia na schôdzi	
Spravodajca dátum menovania	Alfonso Andria 2.5.2006
Predchádzajúci spravodajca	
Prerokovanie vo výbore	22.11.2006 22.1.2007
Dátum prijatia	20.3.2007
Výsledok záverečného hlasovania	+: 45 -: 3 0: 1
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Alfonso Andria, Stavros Arnautakis, Elspeth Attwooll, Tiberiu Bărbulețiu, Jean Marie Beaupuy, Rolf Berend, Jana Bobošíková, Antonio De Blasio, Vasile Dîncu, Gerardo Galeote, Iratxe García Pérez, Eugenijus Gentvilas, Pedro Guerreiro, Gábor Harangozó, Marian Harkin, Alain Hutchinson, Mieczysław Edmund Janowski, Gisela Kallenbach, Tunne Kelam, Evgeni Kirilov, Sérgio Marques, Miguel Angel Martínez Martínez, Yiannakis Matsis, Miroslav Mikolášik, Jan Olbrycht, Maria Petre, Markus Pieper, Wojciech Roszkowski, Elisabeth Schroedter, Stefan Sofianski, Grażyna Staniszevska, Catherine Stihler, Kyriacos Triantaphyllides, Oldřich Vlasák, Vladimír Železný
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Alfredo Antoniozzi, Jan Březina, Brigitte Douay, Den Dover, Emanuel Jardim Fernandes, Ljudmila Novak, Mirosław Mariusz Piotrowski, Zita Pleštinská, Christa Prets, Toomas Savi, László Surján, Károly Ferenc Szabó, Nikolaos Vakalis
Náhradníci (čl. 178 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Věra Flasarová
Dátum predloženia	28.3.2007
Poznámky (údaje, ktoré sú dostupné iba v jednej jazykovej verzii)	